

Tale ved overbibliotekar

Torben Niensens afskedsreception 30. november 1988

Overrækkelsen af festskriftet Bøger • Biblioteker • Mennesker

af overbibliotekar Erland Kolding Nielsen

Kære Torben!

En kreds af dine nærmeste venner har gennem alt for få måneder haft omfattende planer om at benytte denne dag til at riste dig en minderune, der ikke sådan vil være at overse i fremtiden, heller ikke på en bibliotekshylde! Da vi ikke har haft magt til at overskue alle misteltene, har du vidst det i lidt over en måned, men jeg og mine kolleger har dog haft den glæde og tilfredsstillelse, at du selv har fortalt os om din reaktion, da du lugtede den brændende lunte.

Vi vil i dag overrække dig et festskrift, der spænder - synes vi selv - overordentlig vidt. Et nordisk festskrift har vi vovet at kalde det, og det er der jo en idé med, der for dig er indlysende. At det ikke blev europæisk, skyldes kun, at initiativtagerne, som det ofte går, ikke havde set ordentlig i kalenderen og derfor kom for sent i gang. Men vi nåede det dog, og det er vi glade for!

Festskriftet rummer 31 afhandlinger inden for de 4 områder, vi ved, du holder af og selv har arbejdet med i gerning, skrift og tale: Boghistorie, bibliotekshistorie og biblioteksvæsen, kultur- og litteraturhistorie samt nordisk filosofi.

Idéen til festskriftet fik vi nogenlunde samtidig på Det kongelige Bibliotek og i Det danske Sprog- og Litteraturselskab, og i den samarbejdende ånd, der bør præge danske forskningsinstitutioner med små ressourcer, gik vi straks i gang med at realisere den. Ud over den enmættige selvskrevne relation mellem bogens indhold og dine interesser, var det dens anden hovedidé, at det nordiske aspekt særligt skulle understreges. Det har derfor været den danske redaktion - der har bestået af Erik Dal fra DSL, Jesper Düring Jørgensen og undertegnede fra dine institutioner - en særlig glæde, at

overbibliotekar Paul Hallberg, Göteborgs Universitetsbibliotek, overbibliotekar Esko Häkli, Helsingfors Universitetsbibliotek og fhv. rigsbibliotekar Gerhard Munthe fra Norge beredvilligt sagde ja til at bistå os i redaktionen, dels med forfattervalg og dels med redaktionen af manuskripterne, for vi 3 danskere indrømmer gerne, at vi ikke har dine evner og flair for de nordiske sprog - i hvert fald ikke på korrekturplanet. Som du ser, er de to til stede i dag, men jeg skal hilse så hjerteligt fra Paul Hallberg, der desværre ikke kunne komme. Disse nordiske anstrengelser har sat sig frugt i 11 afhandlinger, 4 fra Finland, 3 fra Norge og 4 fra Sverige.

Den tredie idé var, at medarbejderne skulle være eller have været ansat ved de hovedinstitutioner, du har virket i igennem dit lange arbejdsliv: Først og fremmest Universitetsbiblioteket og Det kongelige Bibliotek, dernæst Københavns Universitet, Det danske Sprog- og Litteraturselskab, Danmarks Biblioteksskole og Rigsbibliotekarembetet. Og det er lykkedes ganske smukt. Du vil i skriftet finde bidrag, som ellers næppe var blevet realiserede, uden at dette skal opfattes som en negativ kvalitetsvurdering.

Interessen for at være med til at hylde dig har kort sagt været meget stor - ud fra et økonomisk synspunkt næsten for stor, hvilket værkets omfang på 688 sider vidner om. Interessen holdt nemlig også, da vi nåede deadline; mere end 3/4 af dem, der gav tilsagn om bidrag, indfrieede det, i hvert fald nogenlunde rettidigt. Det havde vi faktisk ikke regnet med, endsige turdet håbe på.

Om bogen i øvrigt vil jeg sige: Den afspejler dig i enhver henseende, undtagen i det, at den ikke er in folio. Din smag for det gode boghåndværk både ud fra en boghistorisk og bogæstetisk synsvinkel har vi forsøgt at læse dermed, at Erik Dal - naturligvis - har tilrettelagt den i samarbejde med kgl. hofleverandør, bogtrykker Poul Kristensen, Herning, der på nogle dage i sidste uge har trykt den med Bauer Bodini-skriften fra din historiske yndlingsperiode o. 1800. Bogen er næsten overdådigt illustreret for et festskrift at være. Titelfotoet og andet fotoarbejde har vort Fotografiske Atelier stået for - især titelfotoet har voldt os problemer, thi tro det, om du vil: Der fandtes ikke et ordentligt billede af dig i bibliotekets arkiver hverken i hel figur eller i portræt, så vi har jagtet dig fra Nyborg Strand over Amager til Fiolstræde, før det lykkedes at få dig på skudhold - ved dit skrivebord. Portrætfotografen ville være anonym i bogen, men det er vore to fotografer. - Titelvignetten er naturligvis en fransk detaille fra en af ruderne i Herholdts Universitetsbiblioteket. Og omslaget på normaludgaven er efter kattuntrykt papir ligeledes fra ca. 1800. Det eksemplar, du om et øjeblik får overrakt, er imidlertid specielt indbundet af bogbinder Ole Selfort som en særlig gave fra Universitetsbibliotekets personale. Det hårdeste arbejde med at holde

styr på korrektur, forfattere, bogtrykkere og en loppeagtig redaktion har Annelise Andersen fra Kontakt- og Oplysningsafdelingen haft - hun kunne desværre heller ikke være tilstede i dag.

Det er en ordentlig moppedreng, 1,6 kg vejede den på køkkenvægten i heftet udgave.

Sidst men ikke mindst har over 375 personer og 84 institutioner villet være med til at hylde dig, deriblandt 3 ministre, for hvem det i de kommende dage må være en glæde at se - og lad dette være det eneste politiske i mine ord i dag - hvad 3 danske forskningsinstitutioner har kunnet præstere med dette værk ved siden af alt det andet, vi skal gøre til daglig med stadigt nedskårne ressourcer i forhold til den omverden, vi også skal betjene som serviceinstitutioner. Skulle denne bog have været produceret inden for de af politikerne bevilgede ressourcer og normer med de frister, der har været os givne, var den aldrig blevet til. Derfor overrækker vi dig den nu med en karakteristik, der efter vort indtryk altid har præget dig i forhold til dens emner, nemlig *con amore* - med tak for din indsats igennem 50 år i bogens, litteraturens og biblioteksvæsenets tjeneste.

